



Nro. 33.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.**

*Költ Bétsben, Pénteken Októbernek 23 ik napján
1801-ik esztendőben.*

B é t s.

Orosz Császári első rangú követ (Ambassadeur) titkos Tanácsos és Szénator Gróf *Rasumoffsky*, a' Szent András Rendjének vitéze a' Szent Newsky Sandor Rendjének nagy Keresztese; és a' Sz: Wladimir Rendjének első rendbéli tagja, e' folyó *October 14-ik napján*, völt a' szokott tzeremoniával Ő Császári és Kir. Felségénél közönléges audientzián, a' melly alkalmatossággal maga hitelező levelét, Ő Felségének a' tronus alatt nyujtotta bé.

Eő Felsége méltóztatott *Lányi Imre Urat* eddig völt Supernumerarius Királyi Fiscalist, mind magának szolgáltyára, és a' Törvényben szerzett Tudományára, mind pedig az édes Attyának

K k

Udvari Confliarius és Réferendarius *Lányi József* Úrnak érdemeire való tekintetből, a' Felső Curia mellett való Actualis Királyi Fiscalisnak kegyelmessen ki nevezni.

Tek. Páchújfalusi *Péchy János* Urat, Tek. Sáros Varmegyének első Alt. Íspányát, minden szokott taksa fizetés nélkül, Királyi Tanácsossá tenni méltóztatott Fels. Úrnak.

A' Fels. C. Kir. udvarhoz küldött új Anglus követ *Paget Athur* Úr igen fényes készüléteket tételett a' maga kvártélyában a' Kinsky palotában, a' melyben az ő előtte való Anglus követ Lord *Mintó* is lakott. — A' Frantzia első rangú követ, Status Tanácsos, polgár *Champagné* a' vele lévő Frantziáknak keményen meg tiltotta, hogy semmi politica tárgyról, akár illeték azok az Ausztriai Monarchiát, akár a' Frantzia Respublikát, közönséges helyeken ne beszéllyenek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Német Ország.

A' Sz. Római Pápa, és Fr. Respublika közt kötött Concordata ízerént, a' Berlini Kr. udvarnál lévő Frantzia első rangú követ, Gene. ai *Bournonville*, September 13 ik napján volt leg előben az ott lévő Cathol. Templomban. — A' Fels. Prussiai Király egy olly tudós férfiakból álló Akadémiát állított fel *Warschauban*, mint a' minemű Berlinben, Londonban, Stokholmban Pétersburgban és másutt is vagyoa, mellynek Góf *Ofsalinskyt*, és ennek Bibliotékariustát, *Linden* Urat tagjaivá tette.

Berlimből October 5 dlk napján. A' tavasz-tól fogva ezen a' környéken feküdt Szilézi, és déli Prussiai regementek, a' mint már bizonytal tudjuk, a' jövő télen is itt fognak maradni. — Menthogy a' Münsteri Püspök választás már végben ment, és kétfel kívül a' Kolóniai Ersekiválasztás is végbe fog menni, a' mi udvarunk más

utát választott ezen tárgynak el igazítása végett. — *Iloa Pavlova* Orfz N Hercege Asszony, férjével, a' Meixenburg: Schwerini örökös herceggel együtt tegnap szerencsésen ide érkeztek. — Ezen hónapnak első napjától fogva egy különös feltő és nyomtató iskola van itten a' selyempamok és vászon kézművekek tökéletesítése végett, orvos Doctor *Hermstædt* igazgatása alatt, a' mellyben minden feltő és nyomtatók, ezteneddig, hetenként két fel nap, magok mesterfégekben oktatói fognak, de csak a' Kiralyi Birodalomból valók a' külföld tartománybéliek pedig csak úgy ha a' Prussziai Statufokba akarnak le telepedni.

Arensbergből October 7 dik napján. Ma volt az az áldott nap, a' mellyen a' Kolóniai Érseki Kaptalan öszve gyűlvén, Gróf *Schlick* Császári Commissariusnak jelenlétében, Auszriai Fő herceg *Antal Victor, II. Ferentz Fels. Császárnak* egyik kedvs-testvér öttse, egyenlő szívvvel és akarrattal Kolóniai Érsekké és Vál. Fejedelemmé választatott. Ez az örvendetes hir, mingyárt ágyúropogása által adatott a' Publicumnak tudtára. — Ennek örömet le irni, lehetelenség. — Minden útzákon ez az örvendetes kiáltó szó hallatott: *Ellyen a' mi új Választó Fejedelmünk!* A' város kapura ez a' chronographia függesztetett,

DICite posteris Vestris: *Arensbergæ In Westphalia eLeCivs est pñInCeps eLeCtor archIDVX aVstrlæ antonIVs VICTor.*

Monachiumból Octóber 14dikén. Ezen hónapnak 5-ik napján illetén rendelés tétetett a' Baváriai Vál. Fejedelemségben közönléggé: 1) Minden idegenek és utazók, akar gyalog, akár lovon, akár kocsin, akár postán akár bérbe fogadott izekéren utazzanak, kötelesek lesznek, a' Vál. Fejedelemségnek utjokban lévő Előjáróiknál, vagy a' vámokon, a' magok passzus leveleiket bemutatni, és meg vizá tatni engedni. Azoknak passzus leveleikre, a' kikhez sem állapotjokra, sem fog-

lalatosságaira nézve bizodalom nem lehet, irat-
tassék fel a' marsruta, az idő, és a' helység, a'
mellyen utazni, és a' hol, 's a' meddig múlatni
igyekeznek — 2) A' passzus levelek nélkül uta-
zók küldessenek vissza a' határon túl. Azok a'
külföldiek, a' kik a' fent meg jegyzett rendet
meg nem tartják, magoknak tulajdonítsák, ha
a' határon túl vissza küldetnek, vagy mind ad-
díg meg tartoztattnak, valamedig passzus le-
velet magoknak nem hozatnak. Ez a' rendelés
valamint az íthoni, úgy a' külföldi újságlevelek-
ben is tétessék közönségeslé, hogy ekképen az ide-
gen utazók 4 hónap múlva, annak nem tudásá-
val magokat ne menthessék — 3) Azoknak a' gya-
log utalóknak, a' kik a' Baváriai Val. Fejede-
lemségbe való bé lépésekkor azt meg nem mutat-
hattyák, hogy ő nékiek elegendő úti költségek
vayon, vagy hogy az ő kézi munkájok által ma-
gok taplalására elegendők lehetnek, meg ne en-
gedtessék az oda való bé menetel; e' mellett, hogy-
ha a' passzus levelekre fel írt mars úttól el tá-
voznak, elsőben intessenek meg, 's iratassék pasz-
szus leveleikre, hogy meg intettek, hogyha pedig
másodszor is által hágják ezt a' rendelést, mint
kóborló emberek fenytődjenek meg, 's kísértés-
senek ki a' határon túl.

Frantzia Respublika.

A' Frantziák és Portugallusok között való
békeffég *October 7-ik* napján hirdettetett ki *Páris-
ban* igen nagy pompa, és felette izámos nép ör-
vendező kiáltásai közt. Annak hi hirdetése min-
gyárt reggel el kezdődött. — Az ágyuk sűrű ro-
pogása által, a' vátosnak minden lizegeleteibe el
hatott annak kellemetes hire.

Ez a' Frantzia Respublika, és Portugalliai
Ország közt kötött békeffég így kezdődik:

A' Frantzia Respublikának első Conzulja, a'
Frantzia nemzet nevében, és Ő Királyi Felsége

Portugallia Országának és Algarbiának uralkodó Hercege egyenlő módon kívánván azon kereskedés- és barátságbeli egyességet vissza állítani, a' melly a' jelenvaló háború előtt e' két Status közt volt, arra határozták meg magokat, hogy ő Catholica Felsége közben járása által, egymás közt békefféget kössenek, a' melly végre tellyes hatalmú biztosaikká választották, ugymint, a' Fr. Respublikának első Conzulja, a' Frantzia nemzet nevében, polgár *Bonaparte Lucidnt*, Ő Kir. Felsége Portugallia Országának és Algarbiának uralkodó hercege pedig *Bibeiro - Freire Cyprián* Ő Exceillentiáját, a' Jézus Krisztus vitézi *Rezdjének* Commendatorját, Ő Királyi Hercegsége Titoknokját, és ő Catholika Felségével lévő tellyes hatalmú miniserjét, a' kik a' nékiek adatott tellyes hatalomnak fel tseréltetése után, a' következő békefféges tikkelyekben egyeztenek meg:

I. Ennekután mindenkor békeffé, barátság, és jó egyetértés legyen a' Frantzia Respublika és Portugallia Ország közt. Minden ellecségeskedések szünnyenek meg, valamint a' Izárazon, úgy a' tengeren is, a' jelenvaló békefféges trakta fel tserélésének idejétől számlálván, tudniillik: Európában és a' Portugallia 's Afrika közt való tengerben az Aequatoron innen, 15 napok múlva; az Afrikai és Amériikai tengerekben, az Aequatorontúl, 40 napok múlva; és a' *Horn* 's Jó Reménység fokai közt napnyugot felé helyezettett földekben és tengerekben három hólnap múlva; minden ezen meg határozott idő tikkelye után tétetendő zfákmányok adassanak vissza egymásnak; a' hadi foglyok valamint az egyik, úgy a' másik részről is szabadon bocsátassanak, és a' két Hatalmasság közt azon politica egyesség állítatódjék vissza, a' melly volt a' jelenvaló háború előtt.

II. Minden Portugalliai kikötő helyek és révek az Anglu hadakozó és kereskedő hajók előtt zarva tartatódjanak mind addig, valameddig

a' Frantzia Respublika és Anglia Ország közt békeesség nem lézzen ; ellenben a' Frantzia Respublika és frigyes Társai hadakozó és kereskedő hajóik előtt azon Portugalliai kikötő helyek és révek mindenkor nyitva légyenek. A' mi pedig e' világ több részeiben lévő Portugallus kikötőhelyeket és réveket illeti, azokra nézve is köelező leszzen a' jelenvaló czikkely, a' fellyebb meg határozott idő pontja után.

III. Portugallia magát arra kötelezi, hogy a' jelenvaló háborúnak folyása alatt, a' Frantzia Respublika és frigyes Társai ellenvégeit sem hadi néppel, sem hajókkal, sem fegyverrel és hadi munitiókkal, sem eleséggel és pénzrel, sem semmi némű szin és ok alatt segiteni nem fogja; minden előbbi akták, le kötelezésak, egyességak, a' melylyek ezen békeesség czikkellyel ellenkeznek, visszavonattassanak, 's olybá tartassanak, mintha soha nem is vóltak vólna.

IV. A' Frantzia és Portugalliai Guyana közt lévő határokat a' *Carapanatuba* vize fogja ennekutánna kétfelé szakasztaui, a' melly folyóviz, az Aequator graditsának mintegy harmad részénél, északféle, a' *Macapa* erőllégen felül, Amazoniába bé omol. Ezek a' határok a' nevezett folyóviz mellett mennek annak kútfjéig, a' hol azon nagy hegyeknek lántza felé fordúlnak, a' mellyek ezen vizet kétfelé választyák, és azon pontig fogják azokat követni, a' hol a' *Rio Branca* fokához, az Aequatornak 10-ik gráditsánál, észak felé közelitnek. — Azok a' Guyanabeli Indusok, a' kik a' háború alatt honnyaikból el vitettek, adattassanak egymásnak vissza. A' két Hatalmasságnak azon polgárjai és jobbágyai, a' kik ezen most meg állított határokon belül lézzenek, szabadon által mehetnek azon Statusokhoz, a' mellyekhez tartoziak, ha nekik tettzeni fog; e' mellett minden ingó és ingatlan jószágaiakkal tettzésok szerént bánhatnak, a' jelenvaló trakta ratificati

ójának fel tseréltetése után számlálván, két esztendeig.

V. A' kereskedésre és hajókázásra nézve is, a' melly a' Frantzia és Portugallia Országok közt való kereskedésbéli egyességet végképén meghatározza, a' két Hatalmasság a' következő pontokban egyezett meg:

a) Hogy mingyárt a' ratificációnak fel tserélése után, minden egymással való egyesség alitatódjék vissza, és hogy mind az egyik, mind a' másik részről való Commisariások és Agensek tetődjenek azon jussaiknak, szabadságaiknak, és praerogatíváiknak birtokába vissza, a' mellyekkel a' háború előtt éltek

b) Hogy a' két Hatalmasságnak polgárjai és jobbágjai, valamint egyik, úgy a' másik Hatalmasság Statusaiban azokkal a' jussokkal élhessenek, a' mellyekkel élnek több velek baratságos Nemzeteknek polgárjai és jobbágjai.

c) Hogy azokat az eszégeket, és portékákat, a' mellyeket e' két Hatalmasság Statusaiban teremnek, és készütnének, minden őszve szorítás, avagy különcös rendelések alá való vetés nélkül, egyik nemzetnek szabadon lehessen a' másikhoz hordani.

d) Hogy valamint több frigyos Statusokba, úgy Portugalliába is szabad legyen a' Frantzia posztókat bé vinni.

e) Hogy minden kereskedést tárgyazó költsönös meg egyezések, a' mellyek a' jelenvaló békekesség szerzésben meghatározottak, és a' mellyek ezzel nem ellenkeznek, a' kereskedést tárgyazó végső egyességgig, tellyesülessenek bé.

VI. A' jelenvaló békekesség traktának jóvá hatyagatása *Madridban*, leg későbben 20 napok alatt tserélteffék fel.

Költ Madridban, két nyomtatványban Vendemiairének 7-ik napján, a' Frantzia Republikának 10-ik esztendejében (September 29-ikén, 1801, esztendőben,)

Azon a' napon, a' mellyen ezek a' békeffé-
ges tikkelyek Pánsban ki hirdettettek, a' Fő Con-
zul is jelen vólt a' nagy paradén, 's a' truppokat
egymás után maga előtt defilírozattá, a' melly
alkalmatossággal szüntelen illy örvendetes kiáltá-
sok hallattak: *Ellyen Bonaparte!* Ő ugyan lebes
ide 's tova való lovaglása által ezt az öröm ki-
áltást el akarta magától háritani, de akár merre
's akárhová fordult, mindenütt követte őtet a'
fok nép, és az ő neve mindeneknek szivekben és
szájjaikon forgott.

A' Párisi 9 ik *Octoberi* tudósítások szerént, az
Anglusokkal tett praëliminaris békeffégnek végké-
pen leendő eszközésére, a' Frantzia Respublika
részéről a' Fő Conzul testvére *Bonaparte Jósef*,
Anglia részéről pedig *Lord Cornwallis* fognak *A-*
miensbe küldetni. Ezt a' békefféget a' Madritti
Kir. udvarnak azon maga ki nyilatkoztatása,
hogy Amerikaikintseinek Európába való nem hozat-
hatása miatt a' háborút tovább nem folytathat-
tya, igen nagyon siettette. Ez Angliával való
háború 7 esztendeig és 9 hólnapig, az Auszriai
Fels. Házzal való háború pedig 8 esztendőig
tartott. — Fő Conzul *Bonapartének*, Egyiptomból
lett vissza térése után, két esztendő alatt, mind
ezen, mind az ebből származott több háborúk-
nak, mind a' Frantzia Ékkléfia Római Sz. Szék-
kel való villongosainak el végzésekre szerentséje
vólt. Ennyit tehet egyetlen egy ember, ha rend-
kívül való talentomait a' szerentse is követi.

A' Párisi Kormányszéknek különbkülönb Sza-
kaszai, *October 5 ik* napján a' Fő Conzul tiszte-
letére menvén, az Angliával kötött békeffégen va-
ló örömöket, és eránta való belfő háladatosságe-
ket, különbkülönbféle szókkal nyilatkoztatták ki
— A' Conservator Senatusnak a' Fő Conzul így
felelt: Egy olly történetnek a' hire, a' mellynek
a' Frantzia nemzet boldogságába igen nagy bé-
folyása vagyon, méltó örömet indíthat azokban
az Előjárókban, a' kik mindenkor álhatatos vé-

delmezői voltak a' jó rendtartásnak. — A' Tribu-
natus előtt így szóllott. Az a' Frantzia nép,
a' melly belső békefésben élt, a' külfő békefés-
nélkül is szükölködött. — A' törvénytevő Tanács
előtt ekkent nyilatkoztatta ki magát, hogy a'
jelenvaló jó rendtartásnak állandósága igen fokot
használt az Aagliával való békefésnek eszköz-
lésében.

Ezen napnak estjén, a' ministerek és Status
Tanácsok a' Fő Konzulnál öfve gyűlvén, a' bé-
kefésnek praeliminaris tikkelyei előttök el ol-
vastattak. Dél után 4 órakor a' Párisi püspök,
polgár *Royer De Deum* laudamust énekeltetett a'
fő templomban. — Hasznót mivelt polgár *Ma-
roja* a' Protestansok templomában. — A' béke-
fésnek praeliminaris tikkelyein kívül, több tit-
kos tikkelyek is vagnak, és tsak a' definitiva
békefés után lehet azokat a' tárgyakat ki ta-
núlni, a' mellyek a' Publicum szemet előtt még
moss homályban vagnak.

Melly igen szoros és vigyázó légyen a' Poli-
cia, az az, a' belső bátorsagra és tsendességre
ügyelő Hivatal Franczia Országban, nevezetes-
sen pedig Párisban, a' következő történetből
ki tettik.

A' múlt September vége felé, a' mossani Poli-
cia minifter, polgár *Fouché* Status Tanácsos
polgár *Röderer* magához hivatván, így szóllott
nékie: Azért hivatam, ugymond, Kigyelmedet
magamhoz, hogy Kigyelmednek személyesen meg
jelenthessem, hogy ma estvéli 10 órakor, Kigyel-
medet, maga házánál meg akarják a' tolvajok öl-
ni. Nem régiben egy jó summa pénzt vett Ki-
gyelmed (a' minifter szorofsan meg mondotta, men-
nyit, honnan, és kitől?), mellyet vonó ládájának
ebbe 's ebbe a' rejtékébe tett bé. A' másikkban
a' Kigyelmed hitvese afszonyi ékefésge vagon,
a' ki ma este haza fog jönni. — Mind ezeket jól
tudják a' tolvajok, és hogy azokat magokévé te-
hesék, mind magát Kigyelmedet, mind kedves

felelőset meg ölni ígyekeznek. Hát ugyan nincs Kigyelmednek valaki ellen gyanúsága? Nálam, felele Röderer, lenti sínt azon ínasomon kívül, a' ki 28 elátandója, hogy már nálam foglál, és a' kinek hívfegéért s' lelne mindenkor kőz vagyok. — Épen ez az ínas, mondá a' Polcia minifter, fogja a' Kigyelmed kertjének hátulsó ajtaján a' gyilkosokat bé bocsátáni, és bé vezetni. De bátran legyen Kigyelmed — minden minden félelem nélkül ha — vigyáz a' polcia. Valósággal úgy is történt a' dolog, éjjeli 10 órakor, a' kert hátulsó ajtaja felnylt — a' hitetlen ínas a' gyilkosokat bé bocsátotta. — De allig tétetődött bé az ajtó, a' midőn az egész gyilkosbanda a' polgári katonaság körül keritette, és már a' birák eleibe idéztettek.

A' Római Sz. Széknek Frantzia, Respublikához küldött első rangú követje Cardinal Presbyter *Kaprara* e' folyó Octobernek 4 ik napján érkezett Párisba. Egész Frantzia Országban, tudniillik, a' hol keresztül utazott nagy tisztelettel vóltak éránta, s' mindenütt nemzeti katonaság kifirte útjában. — Négy Praelatus, és két alsóbb rangú pap vannak vele.

A' Lémanni Ofztálynak (a' Frantzia Respublikával öfzve kaptolt Genevai kis Respublikának) helytartója polgár *Eymár*, úti tarsával, a' sok utazásairól, és viszontavszágairól emlékezetes Tudóssal polgár *Dolomieuvel*, September 21 ik napján, ilyen foglalató levelet irt a' Sz. Bernát hegyéről Párisba: „Épen most akarjuk azon helyeket meg vizgálni, azon kívansággal, a' mellyet *Hannibál* és *Bonapárte* belénk öntöttek. Azon a' szabad szálláson vagyunk, a' melly e' föld kekségének leg magasabb tetején minékünk adott. A' Kártágobéliak semmi emlékezetet nem hagytak az A'pes hegyeken magok után. Én a' fő Conzul paransolatja szeréat azért mengyek oda, hogy egy emberi ég hasznára szentelt épület által a' Frantzia hadi seregeknek, s' fő vezérjeknek győ

zedelmeiket örök emlékezetbe hagyjam. — A' következtető maradékok bizonyossá tudni fogják azt, hol utazott *Bonaparte* kereszttűt. — A' Cenis, Simplon, és Sz. Bernát hegyeken lévő szent vendég fogadó házak bizonylágok lesznek arról, hogy az ő hadi talentomai az Alpes hegyeknek egéltz lántzát körül vett k. — *Stemdy* szerént itt volt ő. — Szükség a' Juppiter régitemplomát felépíteni, és azt a' győzedelemnek szentelni."

Batava Respublika.

Hétdélből October 6 ik napján. A' Frantziák és Angiolok közt szerzett békekéig praeliminaris tikkelyeinek örönderes hira, tegnap, a' Londoni közönléges ujlág levelekkel érkezett hozzánk. Ma, a' General *Augereau* Adjutánsa, polgár *Albert* is ezt bizonyította, a' ki a' Fő Consulnak nevezett Generálshoz, és Respublikánk Kormány-székjéhez küldött irással 48 óra alatt érkezett ide. Ezen Fr. tisztelet mindegyütt nyomba követte a' mi Párisban lévő második rangú minsterünknek, polgár *Smithnek* a' kurirja, a' kit azon kellemetes hírek jelentése véget küldött hozzánk. Ez a' szerentlés történet, mingyárt ágyú durogások által adatott a' Publicum tudtára, és mingyárt a' nemzeti zászló is, a' tllilagokat vizsgáló totonyra, és több közönléges épületekre ki függesztetett — Polgár *Semonville*, a' Frantzia Respublikának nálunk lévő követje is mingyárt közölte a' mi Kormány-székünkkel ezt a' kedves hírt, végtére General *Augereau* is tudokra adatta azt a' vezérlése alatt lévő tiszteknek, és több Frantzia truppoknál hivatalt viselő személyeknek. — Ezen praeliminaris tikkelyekből is tudjuk már mi, mit vesztettünk, és mit nyertünk. Amár meg fosztasunk is a' *Ceylon* szigete birasától, a' mellynek termései, nevezetesen, a' szeretsen díó, és szeretsen díó virágja egynehány milliomot adtak minékünk; mindazáltal könnyebben el szenvedhety-

tyük ezt a kárt, mint sem ha minden napkeleti és napnyugoti Indiai birtokainktól, 's kereskedésünktől örökre meg folytattunk volna.

Nagy Britannia

Londonból, October 3-dikán. Liverpoolban, melly London és Bristol után, leg nagyobb és leg népesebb város N. Britanniában, egy hólnaptól fogva valami veszedelmes nyavalya uralkodik, és már a' szomszéd helységekre is ki hatott.

Az Artéziai Gróf, és herczeg Kondé, mind ketten Frantzia Királyi herczegek, a' múlt September vége tájján, néhány fő rangú Frantzia Emigransok tarsalágában, a' Buckingham House Királyi Bibliotékat, melly 80 ezer darab könyvből álló meg látogatták. Egy Indiai kézzel írott könyv is mutatott ott nékiek, mellyet a' napkeleti Indiai Kereskedő Társaság egynéhány ezer font sterlingen vett Indiában, és a' most uralkodó Fels. Királynak küldötte ajándékba.

Helvétziai Respublika.

A' St. Galleni Apatúr Bernában volt Agensének Forster Úrnak le petsételt irásai közt, a' többi közt olyak is találtattak, a' mellyekből ki tettzett, hogy ő, Bernába lett érkezésétől fogva újabb contra-revolutiót igyekezett a' nép közt indítani. Az ott lévő Spanyol Kir. követ, kinek palotájába Forster Úr, irásainak le árestáltatása után ment vala, azt mondotta, hogy ő ezen környülállásokról semmit sem tudott, másként bé nem fogadta volna ötet maga házába. — A' végre hajtó Tanács October 3 ik napján e' tárgyra nézve azt végzette, hogy Forster Úr 24 óra alatt Bernából takarodjon ki, és hogy a' Helvétziai Respublika földjéről a' Bazileai úton kifirtessék ki. —

A' Helvétziai új Constitutiónak azon meghatározott három cikkelyei után, a' melyeket, e' folyó Octobernek 13-ik napján 30-ik szám alatt költ Kurirunknak 475-ik lapján Erd. Olvasóinkal közlöttünk, ezek a' következők: 4) A' felsőség az egész Helvétus népet illeti, annak gva-korlálta, vagy inkább, az avval való éles a' Tág-szatzungra, az az, a' Nemzet közönséges Gyűlésére, és a' Felső Tanátsra bízatik. — 5) Ez a' Tanáts ad a' törvényekre plánumot, minekutanna minden Cantonnak fő tisztviselőitől a' végre tanátsot kért volna: a' javaslott törvényeket a' Tág-szatzung fogja meg határozni — 6) A' Tág-szatzung minden elzrendőben egyfzer, úgymint Junius 1-ső napján öfzve fog gyűlleni, hanem a' Cantonoknak és Tanátsnak kivanságára rendkívül való időben is öfzve gyűllhet — 7) A' Tág-szatzung (így nevezetik Helvétziában a' Respublika közönséges gyűllése) a' Cantonoknak küldöttjeikből, ezeknek népességéhez képest, fog állani — 8) A' Tág-szatzungnak tagjai a' Cantonoknak organizatiójok által fognak meg határozatni — 9) A' Tanáts a' törvényekre való javaslás mellett a' közönséges Kormány modjára is tartozik vigyázni. — 10) Annak ki választotjai (a' kikből a' Kis Tanáts fog állani) lesznek a' Kormány-izék minden végzéseinek végre hajtói. — 11) A' Tanátsnak 30 tagjait, a' Tág-szatzung fogja a' Cantonokból ki választani. Minden Cantonból (leszen pedig ezeknek száma 18) egyet kell választani, de egy Cantonból háromnal többet választani szabad nem lesz — 12) Minden Cantonnak tulajdon Kormánya lesz — 13). Ez a' Kormány fog a' Cantonnak mindközönséges, mind magános törvényeinek bé tellyesítésére gondot tartani. — 14) Minden Cantonban egy helytartója lesz a' Kormálynak, a' kit a' Canton kormány tagjai közül választ a' Kis Tanáts. — 15) Ez a' helytartó fog a' végre hajtó hatalommal birni, e' vigyáz a' törvényeknek bé tellyesítésé-

re, 's ő leszen a' policiának, az az, a' belső tsen-
d sége és jó rendtartásra vigyázóknak a' feje
s. a. t.

Elegyes Dolgok.

A' Frantzia Fő Conzulkan első kedves Adju-
tánsa, polgár *Duroc*, a' nékie küldött utasítás
szerent, Petersburgból *Stockholmba* ment, 's a'
réa bizott dolgoknak végbe leendő vite'ek után,
fog onnan hazajába vissza utazni. — *I. Sándor*
Orosz Császártól egy drága kövekkel ki rakott
pikszist kapott ajándékba. — *Clarke* Frantzia Ge-
nerálisnak egy olly gyémántos markolatú kardot
küldött ez a' fejedelem, herczeg *Dolgoruky* ál-
tal ajándékba, a' melly 50000 Lverre betsünetik,
azon szolgálójának meg jutalmaztatása végett, a'
mellyet a' nevezett Generális a' Frantzia fogság-
ból haza ment Orosz Katonaság eránt mutatott.
— A' jövő *November 9 ik* napján egész Frantzia
Országban közönlég öröm- és innep nap fog az
Angliával szerzett békefégnék emlékezetére tar-
tatódni. — A' *Koppenhágai* Kormányzók az oda-
való orvos Doktorokat arra birta, hogy gyűjtsék
öszve azon tapasztalásaikat, a' mellyeket ők a'
tehén himlő bé óltasában szerettek, hogy azok-
ból meg lehessen itilni, ha hatznos e' azon talál-
mány az emberi nemzetre nézve, avagy nem?
— A' *Génuai* Kormányzóknek parantsolattyára,
azok az ifjak, a' kik feleslett életek által mások-
nak botránkozást okornak, meg fógattatván fey-
tő házakba küldetnek.

A' Frantzia Fő Conzul rendkívül fajn és
szép tsipkéket készített Brüsszelben a' Spanyol és
Hetrurial királynék, és egy nagy fejedelem afz
Izony számokra. (A' Brüsszelben készítettűi szo-
kott tsipkék leg híresebbek Európában, és a' leg-
alább valónak is el megy három 's negy aranyon
a' réfe). — Azok az Anglus hadakozó hajók, a'
mellyek eddig a' Frantzia és Belgiomi tengeri

partok előtt vigváztak, a' Francziai Respublika, és Angliai közt October 1 ső napján kötött békefegyver való örömöket sok ágyú durogásokkal nyilatkoztatták ki.

Magyar Ország.

Egy Erdemes Aradi Hazánkfia, néhai N. Váradí Káponos, és Magyar Historiographus; Fő Tiszt. *Praj György* Ur hamvainak meg tisztelésére néhány Magyar és Deák verseket küldött hozzánk oly bizodalommal, hogy azokat a' M. Kúria bé iktatni nem sajoálljuk. Most csak a' Magyar verseket iktatjuk bé, a' Deák verseket pedig a' jövő poszta napon fogjuk E. d. Olvasóinkal közteni.

* * *

Ama Tüdos Deák Iróknak tüköré, Library Cluj
 Kiból hazafiság, 's élz fényye ki töre,
 Hetven évöltz elz tendős korában meg hala
PRAJ GYÖRGY a' Váradí Káptalan bajsala.
 Káptalan vólt feje, azért ott helyet nyert;
 Meg fojtya az halál a' leg böltsebb embert!
 Addig fejtegette az őf: történetet,
 Hogy a' kikiöl ő itt, azo'hoz vitetett;
 Ott lelke minden jók' fő okát meg láttya,
 A' melly a' józán Élz's Erkötsnek baráttya.

Jelentések,

Kolosváratt, a' *Hochmeister Márton* Ur privilegiált könyvnyomtató műnelyében egy közhasznos, és nevezetessé a' falukon lakó nyomorúlt betegek boldogihatását tárgyazó betses munka jött e' világ elszébe ilyen cím alatt: *Falusi emberek Patikája*, mellyben a' falasi emberek leg

nevezetesebb nyavalyáiknak orvoslása iratott meg, a' Parajdi Csász. és Kir. Tekintetes Nemes Só - Tifztség mellett lévő Seborvos Benedeki *Enyedi János* által, nyóltzad réltén, 272 lapokon.

Ezen munkának erdemes vóltáról elegendőnek itilem annyit írni, hogy ez, ama tudós világ előtt, betes munkái által örök emlékezetet nyert M. D. Titt. *Mátyus István* Úrnak is (hogy többeket ne említsek) a' Közönséghez intézett ajánló jóvá-hagyását meg nyeni Izerentséje vólt.

* * *

Érdemes Hazánkfia, Titt. *Kardos Ferencz* Pesti Calchografus, az az, Réz metzű Úr, egy olly szép mappátskát kéltzett mostanában a' T. T. Professor *Alber* Úr által írt Sz. Irás magyarázatjához, illyetén czim alatt: *Mappa exhibens situm Regionum, quarum mentio fit in Scriptura Sacra*, mellyhez a' leg híresebb Német Országai Calchographus, az az, réz metzű munkái is allig lehet hasonlítani, akár a' metzűsnek szépségét, akár egyéb tulajdonságait tekintsük.

Ennekfelette egy Deák, és egy Magyar követésre való példákat is metzűt ezen érdemes Hazánkfia a' szegényebb tanuló gyermekeknek számára, a' kiknek tudniillik egész Calligraphiának vételére értékek nintsen. Egynek az árra t. póltra. Találtathatók *Pestén* a' *Weigand* Úr könyváros bóltjában, és magánál a' ki adó Urnal, ugyan ott *Pestén*, a' belső városban, a' *Neue Welt* nevezetű útzában az 523 ik számú háznál. — *Debreczenben* a' Nemes Reform. Collegiumban — Itzek a' példák is igen szépek, 's méltók az írásban való követésre.

D: D. S.